

SBÍRKA ZÁKONŮ ČESKÉ REPUBLIKY

Částka 15

Rozeslána dne 24. února 1999

Cena Kč 12,90

O B S A H:

38. Nález Ústavního soudu ze dne 3. února 1999 ve věci návrhu na zrušení § 22 odst. 1 branného zákona č. 92/1949 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a § 269 a 270 trestního zákona č. 140/1961 Sb.
39. Nařízení vlády, kterým se provádí § 3 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství
40. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Rozhodnutí č. 7/98 Rady přidružení, přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Českou republikou na straně druhé ze dne 22. prosince 1998 prodlužující systém dvojité kontroly stanovený Rozhodnutím č. 3/97 Rady přidružení na období od 1. ledna do 31. prosince 1999

38

NÁLEZ

Ústavního soudu

Jménem České republiky

Ústavní soud rozhodl dne 3. února 1999 v plénu o návrhu Nejvyššího soudu na zrušení § 22 odst. 1 branného zákona č. 92/1949 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a § 269 a 270 trestního zákona č. 140/1961 Sb.

takto:

Návrh se zamítá.

Odůvodnění

Dne 16. července 1998 předložil senát trestního kolegia Nejvyššího soudu Ústavnímu soudu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) návrh na zrušení § 22 odst. 1 branného zákona č. 92/1949 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „branný zákon“) a § 269 a 270 trestního zákona č. 140/1961 Sb. (dále jen „trestní zákon“). Podle čl. 95 odst. 2 Ústavy může tak soud učinit, dojde-li k závěru, že zákon, jehož má být při řešení věci použito, je v rozporu s ústavním zákonem. Návrh se odvolává též na § 224 odst. 5 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, podle něhož soud přeruší trestní stíhání, má-li za to, že zákon, jehož užití je v dané trestní věci rozhodné pro rozhodování o vině a trestu, je v rozporu s ústavním zákonem nebo mezinárodní smlouvou, která má přednost před zákonem, a předloží v takovém případě věc Ústavnímu soudu.

Protože dne 22. července 1998 byl jiným senátem trestního kolegia Nejvyššího soudu předložen Ústavnímu soudu zcela shodný návrh na zrušení těchto právních norem, byl tento návrh odmítnut pro nepřipustnost

usnesením Ústavního soudu ze dne 4. listopadu 1998 sp. zn. Pl. ÚS 21/98 z toho důvodu, že projednání tohoto návrhu brání překážka věci zahájené.

Ústavní soud zjistil, že jde u návrhů obou senátů Nejvyššího soudu o zcela shodný návrh. Z toho plyne, že rozhodnutí o návrhu na zrušení právních předpisů dříve podaném bude třeba chápat jako věc rozsouzenou vůči stejnému návrhu dalšímu. Na tom nic nemění skutečnost, že oba senáty Nejvyššího soudu předložily shodný návrh na základě řízení o konkrétních kauzách, jež mají navzájem i své odlišné aspekty.

Návrh Nejvyššího soudu na zrušení § 22 odst. 1 branného zákona a § 269 a 270 trestního zákona poukazuje na to, že součástí branné povinnosti je i služební povinnost, tj. povinnost včas nastoupit a vykonávat vojenskou činnou službu. Vznik a zánik služební povinnosti (§ 20 branného zákona) je upraven v § 21 a 22 branného zákona. Služební povinnost končí propuštěním z vojska. V § 22 branného zákona se upravuje celkem pět důvodů umožňujících propuštění občana z vojska. Mezi nimi není jako důvod propuštění uvedeno odsouzení pro trestný čin nenastoupení služby v ozbrojených silách podle § 269 trestního zákona, z čehož plyne, že tato povinnost trvá i po pravomocném odsouzení pro uvedený trestný čin.

V návrhu se dále uvádí, že tato zákonná úprava příslušným vojenským orgánům ukládá každého, kdo má služební povinnost, k výkonu vojenské služby povolát a dbát na to, aby ji splnil. Orgány vojenské správy musí takto postupovat až do doby, než občan tuto povinnost splní. Ustanovení § 269 trestního zákona nezabavuje orgány vojenské správy povinnosti takového občana opětovně k vojenské činné službě povolát.

Ústavní soud svým nálezem ze dne 18. září 1995 sp. zn. IV. ÚS 81/95 (uveřejněným pod č. 32/1997 Sb.), jakož i dalšími nálezy dospěl k závěru, že pro trestný čin nenastoupení služby v ozbrojených silách podle § 269 odst. 1 trestního zákona může být občan odsouzen pouze jednou a každé další nenastoupení vojenské činné služby, při kterém obviněný pouze setrvává na své dříve projevené vůli vojenskou službu nenastoupit, je totožným skutkem, protože jde o stejné jednání a stejné následky. Další stíhání v takovém případě se považuje za porušení zásady „ne bis in idem“, tj. zásady, že nikdo nemůže být stíhán za čin, pro který již byl pravomocně odsouzen nebo zproštěn obžaloby. Tím podle názoru Nejvyššího soudu vzniká situace, kdy na jedné straně splnění významné občanské povinnosti vynutitelné není a na druhé straně pak orgány vojenské správy mají zákonem uloženu povinnost trvat na vykonání vojenské služby. Kdyby tak nepostupovaly, jednaly by v rozporu se zákonem.

Tuto situaci pokládá Nejvyšší soud z hlediska právního státu za neúnosnou. V právním státě musí být plnění povinnosti vynutitelné a nesplnění významné zákonem stanovené povinnosti sankcionováno anebo by měl stát od ukládání takové povinnosti ustoupit. Situace, kdy občan přes formální zakotvení povinnosti v zákoně tuto povinnost reálně nemá, zatímco státní orgány v důsledku zakotvení této povinnosti v zákoně jsou povinny na jejím splnění trvat, je protiústavní. Zákon musí být zřetelný a dostatečně přesný, aby občané i státní orgány mohli regulovat své chování. U každého zákona zasahujícího do základních práv jednotlivce je třeba uvážit, zda a do jaké míry jsou jeho příkazy zřetelné a přesně definovány a zda jsou vhodné, potřebné a přiměřené svému účelu. Právní nejistota občanů plynoucí z nezřetelného a nepřesného vymezení zákonných ustanovení znamená ztrátu věrohodnosti právního státu.

Z uvedených důvodů pokládá Nejvyšší soud za nezbytné uvést ustanovení § 22 odst. 1 branného zákona do souladu s požadavkem čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), a to upřesnění důvodů propuštění z vojska jejich doplněním o další případ, totiž o případ osob pravomocně odsouzených pro trestný čin nenastoupení služby v ozbrojených silách podle § 269 trestního zákona.

V tomto smyslu se obrátila předsedkyně Nejvyššího soudu dne 10. srpna 1998 na ministra obrany. Dne 9. září 1998 obdržela odpověď se sdělením, že navrženou úpravu branného zákona ministr obrany odmítá proto, že nově navrhovaný branný zákon již vůbec neobsahuje ustanovení o propuštění z vojska a že z hlediska rovnosti občanů nelze některé z nich zprostit branné povinnosti jen proto, že pro odmítnutí vojenské činné služby byli již potrestáni. To se týká obzvláště mimořádné služby za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu. V souvislosti s přípravou nového branného zákona se též navrhuje novelizace § 269 odst. 1 trestního zákona.

Vyjádření Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky dle § 69 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, vyjadřuje pochybnosti o návrhu Nejvyššího soudu. Uvádí zejména, že: „Pochybnosti lze mít i o tom, zda v uplatňování státní moci v posuzovaných případech podle § 22 odst. 1 branného zákona lze při důsledném respektování nálezů Ústavního soudu, vztahujících se k této věci, spatřovat nesoulad s čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod... Navrhovatel z hlediska případného zrušení předmětného ustanovení dostatečně neobjasnil důvody, které jej vedly k názoru o protiústavnosti výše uvedeného stavu, respektive citovaného ustanovení branného zákona.“. Dle citovaného vyjádření se nepovažuje povinnost státních orgánů zasílat občanům opětovné povolávací rozkazy v daném kontextu za relevantní. Dále se uvádí, že případné doplnění § 22 odst. 1 branného zákona o další důvod propuštění z vojska spočívající v odsouzení podle § 269 trestního zákona by mohlo ve svých důsledcích vést i k tomu, že by byl výkon vojenské služby v budoucnu znemožněn i občanovi, který byl pro tento trestný čin odsouzen a později projevil vůli vojenskou službu absolvovat. Vyjádření Poslanecké sněmovny souhlasí s požadavkem na přesné, jasné a jednoznačné vymezení jednotlivých ustanovení právních předpisů. Má však za to, že při posuzování dané věci bude třeba vzít v úvahu, zda se v případě § 21

odst. 1 branného zákona jedná skutečně pouze o neúplnost tohoto ustanovení vyplývající z příslušných nálezů Ústavního soudu anebo zda zachování platného znění tohoto ustanovení je odůvodněno zájmem nerozšiřovat důvody pro propuštění z vojska i na občany odsouzené pro nenastoupení služby v ozbrojených silách. Zakotvení takového dalšího důvodu by totiž mohlo ohrozit plnění úkolů ozbrojených sil zejména v době branné pohotovosti státu.

Pokud jde o návrh na zrušení § 269 a 270 trestního zákona, poukazuje Poslanecká sněmovna na skutečnost, že jak ústavností, tak i vymezením skutkové podstaty trestného činu podle § 269 trestního zákona se ve svých nálezech již opětovně zabýval Ústavní soud. V této souvislosti vyjádřil názor, že skutková podstata tohoto trestného činu je poměrně přesně a konkrétně definována. Poukazuje rovněž na to, že Ústavní soud dospěl k názoru, že zmíněné ustanovení, jakkoli zřejmě vyžaduje úpravy, není ve své podstatě neústavní, jak o tom svědčí např. nález Ústavního soudu č. 32/1997 Sb.

V závěru vyjádření Poslanecká sněmovna uvádí, že jak trestní zákon, tak branný zákon byly schváleny potřebnou většinou poslanců zákonodárského sboru, podepsány příslušnými ústavními činiteli a řádně vyhlášeny. Za tohoto stavu věci nelze než vyjádřit stanovisko, že zákonodárský sbor jednal v přesvědčení, že přijaté zákony jsou v souladu s Ústavou, ústavním pořádkem a naším právním řádem. Je na Ústavním soudu, aby v souvislosti s podaným návrhem posoudil ústavnost těchto zákonů a přijal příslušná rozhodnutí.

K návrhu Nejvyššího soudu na zrušení uvedených právních předpisů se vyjádřili také vedlejší účastníci, kteří vítají snahu řešit otázku uplatnění práva na odepření vojenské služby. Podle jejich názoru je třeba § 22 odst. 1 branného zákona zrušit za předpokladu, že by nebylo možno do výkladu tzv. jiných okolností působících zánik branné povinnosti dle písmene d) tohoto ustanovení zahrnout i předchozí pravomocné odsouzení pro trvalé odepření vojenské služby. Pokud problém spočívá pouze v nesprávném výkladu „jiných okolností“, pak by vedlejší účastníci nepovažovali za nutné rušit § 22 odst. 1 branného zákona. Upozorňují i na § 11 odst. 1 zákona č. 18/1992 Sb., o civilní službě, v platném znění, podle něhož mohou dosáhnout propuštění z vojska osoby, jež byly „pravomocně odsouzeny za odmítnutí výkonu vojenské služby nebo vojenských cvičení motivované důvody svědomí nebo náboženského vyznání“, ovšem pouze za předpokladu, že právní moc rozsudku nastala před účinností zákona č. 73/1990 Sb., o civilní službě, tj. před 14. březnem 1990. Dle názoru vedlejších účastníků by postačilo zrušit v § 11 odst. 1 zákona č. 18/1992 Sb. pouze slova: „před účinností zákona č. 73/1990 Sb., o civilní službě“. Pokud jde o § 269 a 270 trestního zákona, navrhují vedlejší účastníci jejich zrušení nálezem Ústavního soudu s poskytnutím lhůty k nové úpravě.

II.

Návrh Nejvyššího soudu dle čl. 95 odst. 2 Ústavy a dle § 64 odst. 4 zákona č. 182/1993 Sb. nepřenáší na Ústavní soud pravomoc rozhodovat konkrétní soudní případy. Úkolem Ústavního soudu – a to na požádání kteréhokoli z obecných soudů – je pouze zjistit, zda ten či onen zákon, jehož má být obecným soudem při řešení věci použito, je či není v rozporu s Ústavou, ústavními zákony, Listinou, jakož i mezinárodními smlouvami dle čl. 10 Ústavy. Zjišťování ústavnosti napadeného ustanovení zákona má povahu kontroly abstraktní normy, neboť při posouzení ústavnosti tohoto ustanovení Ústavní soud rozhoduje, aniž by projednával nebo posuzoval onu konkrétní věc, jež je předmětem řízení před obecnými soudy a jež přiměla obecný soud k vyžádání rozhodnutí Ústavního soudu o ústavnosti předpisu, jehož má být v konkrétní věci použito.

Ústavní soud po zvážení návrhu na zrušení § 22 odst. 1 branného zákona a § 269 a 270 trestního zákona, jakož i stanovisek k tomuto návrhu dospěl k názoru, že přes veškeré výhrady k dosavadní úpravě návrh na zrušení těchto ustanovení pro jejich namítaný rozpor s Ústavou není důvodný.

Postup při odepření výkonu vojenské služby z důvodů svědomí nebo náboženského vyznání upravuje zákon č. 18/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, podle něhož prohlášení o odepření vojenské služby z uvedených důvodů může podat odvedenec nejpozději do 30 dnů od ukončení odvodního řízení. V § 1 odst. 1 zákona o civilní službě se stanoví, že ten, kdo odmítá vykonávat vojenskou službu z uvedených důvodů, podléhá povinnosti civilní služby, jejíž nesplnění je sankcionováno v § 272a až 272d trestního zákona. Pokud jde o osoby, jež odmítají vykonat vojenskou službu přesto, že neprokázaly závažné důvody svědomí nebo vyznání anebo nedodržely zákonnou lhůtu pro své prohlášení, upravuje trestní zákon dvě varianty postihu: § 269 je zaměřen na osoby, které nenastoupí vojenskou činnou službu v úmyslu trvale se jí vyhnout, a § 270 postihuje každého, kdo nenastoupí, byť z nedbalosti, službu v ozbrojených silách do 24 hodin po uplynutí lhůty stanovené v povolávacím rozkaze.

Dosavadní právní úprava reflektuje ústavní požadavek článku 15 odst. 3 Listiny v poněkud zeslabené podobě, takže důvod rozporu s vlastním svědomím nebo náboženským vyznáním je v zákoně č. 18/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jaksí jednoduše „pokryt“ osobním prohlášením dotčené osoby. Trestní zákon v § 269 také opět vyzdvihuje subjektivní stránku, neboť nosnou konstrukcí tohoto ustanovení jsou dva aspekty: úmysl nenastoupit vojenskou službu a osobní projev svědčící o trvalosti tohoto úmyslu. Interpretace těchto náležitostí klade jistě vyšší nároky na posouzení věci obecnými soudy. Rozhodnutí o odmítnutí vojenské služby z důvodu svědomí má být podloženo zásadními námitkami ideové povahy, nikoli pouze nechutí splnit tuto

občanskou povinnost. Dle Listiny musí jít o rozpor s vlastním svědomím nebo náboženským vyznáním, tedy o závažné mravní rozhodnutí.

Lze připustit, že navržené zrušení zákonných ustanovení by patrně umožnilo novou právní úpravu formulovanou snad i tak, že by vojenským správám výslovně znemožňovala opětovné povolávání k výkonu činné vojenské služby těch, kteří již byli za týž čin dříve odsouzeni anebo zproštěni obžaloby. Stejného efektu by dosáhlo jistě i zařazení uvedené skupiny do okruhu osob splňujících podmínky propuštění z vojska v § 22 odst. 1 branného zákona, jak je uvedeno v dopise předsedkyně Nejvyššího soudu ministru obrany. Sotva by to však bylo možné prostým zařazením těchto případů pod termín „jiných okolností“, jež mohou být dle písmene d) § 22 odst. 1 branného zákona důvodem k propuštění z vojska, neboť jde o pojem velmi neurčitý, jehož použití je kromě toho vázáno na souhlas vojenské správy. Přitom námitku ministra obrany, že z hlediska rovnosti občanů nelze některé z nich zprostit branné povinnosti jen proto, že pro odmítnutí vojenské služby byli již potrestáni, oslabuje skutečnost, že jiná skupina osob, totiž těch, jež jsou povinny civilní službou, zbavena služební povinnosti je a je propuštěna z vojska [§ 21 odst. 4 a § 22 odst. 1 písm. e) branného zákona]. Rovněž lze mít za to, že nové formulace v trestním zákoně by zřetelněji a nepřehlédnutelně soudům mohly a měly ozřejmit, že zásada „ne bis in idem“ stojí nade všemi zákony. Bez ohledu na to je však Ústavní soud názoru, že v demokratickém právním státě, který je chápán především jako materiální právní stát, nelze připustit užití platného zákonného ustanovení způsobem, který odporuje některé z fundamentálních ústavních zásad, za niž lze nepochybně pokládat i procesní princip „ne bis in idem“ v článku 40 odst. 5 Listiny. Ústavní soud je přesvědčen, že povinnost soudů nalézat právo neznamená pouze vyhledávat přímé, konkrétní a výslovné pokyny v zákonném textu, ale též povinnost zjišťovat a formulovat, co je konkrétním právem, i tam, kde jde o interpretaci abstraktních norem, ústavních zásad, ustanovení Listiny a závazků plynoucích z mezinárodních smluv. Prostor takové interpretace a její význam je nepochybně větší tam, kde jde o aplikaci zákonných předpisů, které nejsou sice již zcela vyhovující, avšak nejsou ve své podstatě ani protiústavní. Z mnoha myslitelných výkladů zákona je třeba v každém případě použít pouze takový, který respektuje ústavní principy, (je-li takovýto výklad možný) a ke zrušení ustanovení zákona pro neústavnost přistoupit teprve tehdy, nelze-li dotčené ustanovení použít, aniž by byla porušena ústavnost (princip minimalizace zásahu).

To platí především o § 269 a 270 trestního zákona. Pokud jde o samotné právo odmítnout vojenskou činnou službu, pokládá Ústavní soud za svou povinnost zdůraznit, že se jedná o právo, které je ústavně vázáno na splnění podmínky čl. 15 odst. 3 Listiny a musí být proto všemi soudy chápáno jako speciální úprava svobody svědomí, jež je jednou ze základních ústavních svobod. Podobná úprava existuje i v jiných evropských státech, kde je toto právo vázáno pouze na zcela zásadní důvody tkvící ve svobodě svědomí. V této souvislosti lze pouze na okraj poukázat např. na rozhodnutí Spolkového ústavního soudu SRN, který neuznal jako důvod k odeprání služby obavu, že v případě války (za existence NDR) by museli Němci střítet proti Němcům (Entscheidungen, sv. 12, s. 45), protože tento důvod nedosáhl hodnoty argumentu principiální povahy.

Také v České republice platí, že teprve stane-li se výkon vojenské služby zásadním mravním konfliktem vlastního svědomí, může intenzita tohoto vnitřního konfliktu založit ochranu ústavního subjektivního práva svobody svědomí vůči stanoveným zákonným povinnostem. Za této situace čl. 15 odst. 3 Listiny neumožňuje státu, aby vynutil výkon vojenské služby.

Pokud jde o zásadu „ne bis in idem“, je v Listině vyjádřena slovy „Nikdo nemůže být trestně stíhán za čin, pro který již byl pravomocně odsouzen nebo zproštěn obžaloby“ (čl. 40 odst. 5). Nemožnost dalšího trestního stíhání za týž čin je tak základním ústavním právem procesního charakteru. Pojem „čin“ (skutek) nelze identifikovat s pojmem „jednání“. Více různých jednání může být ve svém souhrnu chápáno jako jeden čin, jde-li o jednání, jež se nacházejí ve vzájemném vnitřním vztahu přímé souvislosti, takže jde o více projevů téhož činu. Proto při každém posouzení jednotlivého případu je třeba zkoumat nejen závažné důvody svědomí a trvalost úmyslu, ale též vzájemnou vnitřní propojenost opakujících se jednání téže osoby.

Nejvyšší soud navrhuje zrušení jak § 269 a 270 trestního zákona, tak § 22 odst. 1 branného zákona na základě výkladu, kterým ozřejmuje koloběh a provázanost vzájemného chování vojenské správy a soudů. Uvádí, že vojenské správě § 22 odst. 1 branného zákona umožňuje opětovné povolávání k nastupu do vojenské činné služby, jehož neuposlechnutí zakládá trestný čin, a § 269 trestního zákona nevyklučuje opakované odsouzení za tento trestný čin. Protiústavnost všech těchto norem je spatřována ve vzájemném rozporu; vojenská správa se cítí povinna vyžadovat potrestání takových osob i v případech, na něž je sice – dle stanoviska Ústavního soudu – třeba aplikovat princip „ne bis in idem“, avšak obecné soudy se cítí vázány vždy a znovu každé jednotlivé nenastoupení vojenské služby chápat jako nový trestný čin.

Dle stanoviska Nejvyššího soudu vzniká tak situace, která je z hlediska právního státu neúnosná, protože na jedné straně zákon občanovi ukládá konkrétní významnou povinnost, ale splnění této povinnosti je nevynutitelné. Ústavní soud je však názoru, že v daném případě nejde o vynutitelnost povinnosti, neboť která povinnost vyžadující aktivní jednání osob je vůbec vynutitelná? Nejde o splnění této povinnosti, ale o trestní stíhání jejího nesplnění. To je věcí soudů, které musí každý jednotlivý případ zvážit přiměřeně jeho okolnostem. K tomu směřuje např. i § 294 trestního zákona, podle něhož není trestným činem chování, které sice vykazuje znaky § 270 trestního zákona, jehož stupeň nebezpečnosti pro společnost je však malý. Na druhé straně však ve věcech podle

§ 269 a 270 trestního zákona není – podle okolností jednotlivého případu – vyloučeno ani ukládání trestů nepodmíněných.

Na nepřiměřený výklad zákona reagovala ministryně spravedlnosti podáním stížnosti pro porušení zákona v případech opětovného odsouzení pro nenastoupení vojenské služby u osob, které již dříve trvale odmítly vojenskou službu z důvodů svědomí a náboženského vyznání a byly za to již dříve pravomocně odsouzeny. Budiž řečeno, že v jiné souvislosti se stížností pro porušení zákona na Nejvyšší soud v případě osoby, která byla odsouzena k trestu odnětí svobody u trvání jednoho roku nepodmíněně a která – přestože vojenskou službu vykonala – později opětovně nenastoupila na pětidenní vojenské cvičení. Právě v tomto případě bylo ve stížnosti poukázáno na § 294 trestního zákona a na nepřiměřenost stanoveného trestu.

Ve skutečnosti však nejde o to, zda branný zákon cosi „umožňuje“ a trestní zákon cosi „nevyklučuje“, ale mnohem spíše o to, zda oba zákony v celém kontextu ústavního pořádku něco přikazují, totiž zda branný zákon přikazuje vojenským správám iniciovat trestní stíhání v uvedených případech a zda trestní zákon přikazuje obecným soudům tyto osoby opětovně trestně stíhat za týž čin i se zřetelem na platné ústavní principy. Tak tomu však není. Naopak, ústavní princip čl. 40 odst. 5 Listiny zřetelně a jednoznačně vylučuje opětovné odsouzení za týž čin.

Pokud jde o návrh na zrušení § 22 odst. 1 branného zákona, dospěl Ústavní soud předně k závěru, že z hlediska principu „ne bis in idem“ nelze opětovné povolávání k vojenské činné službě vojenskou správou vzhledem ke znění branného zákona zcela vyloučit pouze za předpokladu, že by tento zákon byl vykládán bez ohledu na následnou soudní ochranu občanů. Uvedený ústavní princip se totiž vztahuje pouze na trestní stíhání a proti této eventualitě skýtá dostatečnou ochranu. To vyplývá jednoznačně z textu článku 40 odst. 5 Listiny, podle něhož nikdo nemůže být trestně stíhán za čin, pro který již byl pravomocně odsouzen nebo zproštěn obžaloby. Lze proto namítnout, že – i když opětovné povolávání branný zákon samo o sobě výslovně nezakazuje – je v případech osob, jež byly pro odmítnutí služby již jednou odsouzeny anebo zproštěny obžaloby, jejich opětovné povolání z hlediska principu přiměřenosti, který platí v právním státě, zbytečné, neboť není vhodným prostředkem k dosažení žádaného cíle, totiž výkonu služby, jestliže soud splní svou povinnost a aplikuje princip „ne bis in idem“ všude, kde je povinen tak učinit. Jádrem problému tedy není chování vojenských správ, ale především obecných soudů v případě, že princip „ne bis in idem“ nerespektují.

Za této situace je proto na místě hledat jiné možnosti interpretace branného zákona tam, kde povolávací činnost vojenských správ v konečném efektu naráží na ústavní principy a přináší státu zbytečné výdaje nejen soudní, ale i výdaje na oprávněnou obhajobu postižených osob. Stát musí počítat s tím, že bude hradit náklady takové obrany všude tam, kde v důsledku nesprávného úředního postupu postiženým vznikly náklady na obhajobu (v případě uvedeném pod č. 32/1997 Sb. náklady uhradilo Ministerstvo spravedlnosti). Je na ministru obrany, aby uvážil možnosti řešení této nesrovnalosti cestou interních pokynů.

Povaha § 22 odst. 1 branného zákona i uvedené okolnosti nesvědčí pro zrušení tohoto ustanovení. Garance ústavního principu „ne bis in idem“ je třeba v případech opětovného povolávání k výkonu vojenské služby hledat především u soudní moci. Ústavně konformní rozhodování soudů zůstává primárním prostředkem, který poskytuje nejen účinnou ochranu práv zaručených Listinou, ale může a má též podnítit orgány vojenské správy ke hledání takových cest a způsobů, jež by zabránily vedení zbytečných a nákladných soudních sporů státem. Ústavnímu soudu nezbyvá než stejně, jak to již učinil ve svém nálezu ze dne 28. srpna 1997 sp. zn. IV. ÚS 82/97, opakovat obecným soudům, že „jestliže trestní zákon v ustanovení § 269 odst. 1 stanoví podstatně přísnější trest pro toho, kdo nenastoupí vojenskou službu s úmyslem vyhnout se jí trvale, je nepřijatelné vykládat toto ustanovení tak, že trvale je vlastně dočasně či krátkodobě. Při takovém výkladu by četnost trestných činů byla určována vlastně počtem povolání ke službě, která orgán vojenské správy vydá. Je nepochybné, že i po odsuzujícím rozsudku za první takový čin je možné doručit povolávací rozkaz nový, jeho neuposlechnutí však nelze hodnotit jako nový trestný čin, byl-li v předchozím soudním řízení zjištěn úmysl nenastoupit službu trvale.“ Dosavadní judikatura Ústavního soudu je tedy jednoznačná a skýtá dostatek interpretačních instrumentů k tomu, aby soudy tam, kde došlo k porušení zásady „ne bis in idem“, zasáhly. K tomu postačí při současné právní úpravě dosavadní znění § 269 a 270 trestního zákona, jakkoli si Ústavní soud dokáže představit úpravu, která v budoucnu bude lépe odpovídat potřebám této problematiky. Ústavní soud rozhoduje nicméně pouze „de lege lata“, a proto mu nezbylo, než konstatovat, že ani § 269 a 270 trestního zákona nelze charakterizovat jako protiústavní, jestliže jejich interpretace nevyklučuje výklad, který ústavní zásadu článku 40 odst. 5 Listiny respektuje.

Předseda Ústavního soudu:
v z. JUDr. Holeček v. r.
místopředseda

Odlišné stanovisko v této věci zaujali podle § 14 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, soudci JUDr. Ivana Janů a JUDr. Pavel Varvařovský.

39

NAŘÍZENÍ VLÁDY

ze dne 1. února 1999,

kterým se provádí § 3 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství

Vláda nařizuje podle § 3 odst. 3 a 4 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství:

ČÁST PRVNÍ

OBECNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Toto nařízení upravuje způsob přijímání opatření při dovozu zemědělských výrobků a potravin (dále jen „zemědělský výrobek“) na území České republiky.

§ 2

Ochrannými opatřeními podle tohoto nařízení jsou

- a) zvláštní ochranná opatření,
- b) nouzová opatření,
- c) vstupní hodnota.

§ 3

(1) Ochranné opatření se přijme jen v nezbytně nutném rozsahu a na nezbytně nutnou dobu, po kterou existují okolnosti, které byly podnětem k jeho zavedení.

(2) Na tentýž zemědělský výrobek nelze přijmout souběžně více ochranných opatření podle tohoto nařízení.

§ 4

Pro účely tohoto nařízení se rozumí

- a) zvláštním ochranným opatřením stanovení dodatečného cla,
- b) dodatečným clem clo, o které se zvyšuje dovozní clo,¹⁾ za podmínek stanovených tímto nařízením,
- c) spouštěcí úroveň takový objem dovozů zemědělského výrobku (dále jen „spouštěcí úroveň“), je-

hož překročení odůvodňuje použití zvláštního ochranného opatření,

- d) nouzovým opatřením množstevní omezení nebo úprava cla za podmínek stanovených tímto nařízením,
- e) vstupní hodnotou minimální základ pro výpočet dovozního cla za podmínek stanovených tímto nařízením,
- f) množstevním omezením dovozu stanovení množství zemědělských výrobků, které je možno dovézt ve stanoveném období,²⁾
- g) domácím výrobním odvětvím domácí výrobci jako celek, kteří vyrábějí obdobné nebo přímo soutěžící zemědělské výrobky, nebo ti výrobci, jejichž společná výroba obdobných nebo přímo soutěžících zemědělských výrobků tvoří více než 50 % celkové domácí výroby těchto zemědělských výrobků,
- h) vážnou újmou významné celkové poškození situace domácího výrobního odvětví,
- i) hrozbou vážné újmy vážná újma, která zřejmě hrozí, přičemž určení existence hrozby domácí vážné újmy musí být založeno na zjištěných skutečnostech a nikoli pouze na tvrzeních, domněnkách nebo vzdálené možnosti.

ČÁST DRUHÁ

ZVLÁŠTNÍ OCHRANNÁ OPATŘENÍ

§ 5

(1) Jestliže při dovozu zemědělského výrobku uvedeného v příloze k zákonu č. 252/1997 Sb., o zemědělství, (dále jen „zákon“)

- a) objem dovozů v měrných jednotkách stanovených celním sazebníkem překročí spouštěcí úroveň zjištěnou Ministerstvem zemědělství (dále jen „ministerstvo“) ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu

¹⁾ § 54 odst. 1, § 56, 57 zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon.

Nařízením vlády č. 303/1998 Sb., kterým se vydává celní sazebník a kterým se stanoví sazby dovozního cla pro zboží pocházející z rozvojových a nejméně rozvinutých zemí a podmínky pro jejich uplatnění (celní sazebník).

²⁾ Vyhláška č. 560/1991 Sb., o podmínkách vydávání úředního povolení k dovozu a vývozu zboží a služeb, ve znění vyhlášky č. 130/1993 Sb., vyhlášky č. 300/1993 Sb., vyhlášky č. 88/1994 Sb., vyhlášky č. 175/1994 Sb., vyhlášky č. 192/1995 Sb., vyhlášky č. 156/1996 Sb., vyhlášky č. 115/1997 Sb., vyhlášky č. 233/1997 Sb., vyhlášky č. 56/1998 Sb., vyhlášky č. 141/1998 Sb., vyhlášky č. 261/1998 Sb., vyhlášky č. 331/1998 Sb. a vyhlášky č. 335/1998 Sb.

a obchodu a Ministerstvem financí v souladu s postupem uvedeným v § 7, nebo

- b) cena, za kterou se dovozy zemědělského výrobku uskutečňují, včetně nákladů na dopravu a pojištění dováženého zboží na místo, kde zboží vstupuje do tuzemska, nejsou-li zahrnuty v ceně skutečně placené nebo která má být zaplácena, vyjádřená v tuzemské měně³⁾ (dále jen „dovozní cena“), zjištěná ministerstvem ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu a Ministerstvem financí, klesne o více než 10 % pod spouštěcí cenu zjištěnou v souladu s postupem uvedeným v § 11,

přijme se zvláštní ochranné opatření v podobě dodatečného cla, které se připočítá k dovoznímu clu¹⁾ zemědělského výrobku.

(2) Dodatečné clo nelze stanovit podle odstavce 1 písm. a) a b) současně.

§ 6

Podmínkou pro stanovení dodatečného cla je splnění závazků na běžný a minimální přístup, kterým je propuštění určitého minimálního množství zemědělského výrobku za preferenční celní sazbu tak, jak se Česká republika zavázala podle mezinárodní dohody.⁴⁾ Dovozy v rámci závazků na běžný a minimální přístup dodatečnému clu nepodléhají.

Dodatečné clo pro případ překročení spouštěcí úrovně objemu dovozů

§ 7

(1) Při stanovení spouštěcí úrovně se vychází z podílu průměrného ročního objemu dovozu příslušného zemědělského výrobku na průměrném ročním objemu domácí spotřeby tohoto zemědělského výrobku v předcházejících 3 kalendářních letech, za které jsou k dispozici údaje.

(2) Základní spouštěcí úroveň činí

- a) 125 % průměrného objemu dovozů příslušného zemědělského výrobku, jestliže podíl průměrného objemu dovozu na průměrném objemu domácí spotřeby tohoto výrobku za předcházející 3 kalendářní roky je nižší nebo se rovná 10 %,
- b) 110 % průměrného objemu dovozů příslušného zemědělského výrobku, jestliže podíl průměrného objemu dovozu na průměrném objemu domácí spotřeby tohoto výrobku za předcházející 3 ka-

lendářní roky je vyšší než 10 %, ale nižší nebo se rovná 30 %,

- c) 105 % průměrného objemu dovozů příslušného zemědělského výrobku, jestliže podíl průměrného objemu dovozu na průměrném objemu domácí spotřeby tohoto výrobku za předcházející 3 kalendářní roky je vyšší než 30 %.

(3) Ve všech případech může být dodatečné clo uloženo v kterémkoli roce, kdy absolutní objem dovozů příslušného zemědělského výrobku na celní území České republiky přesáhne součet základní spouštěcí úrovně stanovené podle odstavce 2 a násobené průměrným ročním objemem dovozů za předcházející 3 kalendářní roky, za které jsou k dispozici údaje a změny absolutního objemu domácí spotřeby zemědělského výrobku v posledním roce, pro který jsou k dispozici údaje v porovnání s předchozím rokem, za předpokladu, že spouštěcí úroveň bude vyšší než 105 % průměrného množství dovozů.

(4) V případě, že domácí spotřebu zemědělského výrobku nelze zjistit, základní spouštěcí úroveň se stanoví ve výši 125 % průměrného objemu dovozů příslušného zemědělského výrobku.

(5) Údaje a postup zjišťování spouštěcí úrovně objemu dovozů podle odstavců 2, 3 a 4 jsou uvedeny v příloze č. 1 k tomuto nařízení.

(6) Pro zjištění spouštěcí úrovně u zemědělského výrobku rychle podléhajícího zkáze a sezonního zemědělského výrobku může být s ohledem na specifické vlastnosti těchto výrobků stanoveno kratší časové období než 3 roky.

§ 8

(1) Podkladem pro zjišťování spouštěcí úrovně objemu dovozů jsou statistické informace celní statistiky a informace Českého statistického úřadu.⁵⁾

(2) Do objemu dovozů sledovaných pro zjištění, zda bylo dosaženo spouštěcí úrovně objemu dovozů, se započítají i dovozy realizované podle závazků na běžný a minimální přístup.

§ 9

Dodatečné clo nesmí překročit jednu třetinu dovozního cla stanoveného zvláštním právním předpisem⁶⁾ uplatňovaného v roce, ve kterém se dodatečné

³⁾ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 191/1995 Sb., o sjednání Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (WTO) – Dohoda o zemědělství, čl. 5 odst. 1 písm. b).

⁴⁾ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 191/1995 Sb.

⁵⁾ Zákon č. 13/1993 Sb., ve znění zákona č. 35/1993 Sb. a zákona č. 113/1997 Sb.

Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě.

⁶⁾ Nařízení vlády č. 303/1998 Sb.

clo stanoví. Dodatečné clo lze uplatnit pouze do konce kalendářního roku, ve kterém bylo stanoveno.

§ 10

Dovoz zemědělského výrobku realizovaný na základě smlouvy uzavřené před stanovením dodatečného cla tomuto clu nepodléhá, jestliže dodávka tohoto výrobku byla zahájena před stanovením dodatečného cla, avšak pouze za předpokladu, že tento dovoz může být započítán pro účely uplatnění dodatečného cla do objemu dovozů zemědělského výrobku během následujícího roku.

Dodatečné clo pro případ poklesu dovozní ceny pod úroveň spouštěcí ceny

§ 11

(1) Spouštěcí cena se stanoví jako průměr dovozní ceny zemědělského výrobku za období let 1991 až 1992.

(2) Podkladem pro zjišťování spouštěcí ceny³⁾ jsou statistické informace celní statistiky a informace Českého statistického úřadu.⁵⁾

§ 12

(1) Dodatečné clo se vyměří ve výši

- a) 30 % částky, o kterou rozdíl mezi dovozní cenou a spouštěcí cenou (dále jen „rozdíl“) překročil 10 % spouštěcí ceny, jestliže je tento rozdíl vyšší než 10 % spouštěcí ceny, ale nižší nebo se rovná 40 % spouštěcí ceny,
- b) 50 % částky, o kterou rozdíl překročil 40 % spouštěcí ceny, jestliže je rozdíl vyšší než 40 % spouštěcí ceny, ale nižší nebo se rovná 60 % spouštěcí ceny; k takto stanovenému dodatečnému clu se připočte clo stanovené podle písmena a),
- c) 70 % částky, o kterou rozdíl překročil 60 % spouštěcí ceny, jestliže je rozdíl vyšší než 60 % spouštěcí ceny, ale nižší nebo se rovná 75 % spouštěcí ceny; k takto stanovenému dodatečnému clu se připočte clo stanovené podle písmen a) a b),
- d) 90 % částky, o kterou rozdíl překročil 60 % spouštěcí ceny, jestliže je rozdíl vyšší než 75 % spouštěcí ceny; k takto stanovenému dodatečnému clu se připočte clo stanovené podle písmen a), b) a c).

(2) Údaje a postup zjišťování spouštěcí ceny podle odstavce 1 jsou uvedeny v příloze č. 2 k tomuto nařízení.

(3) Pro zjištění spouštěcí ceny u zemědělského výrobku rychle podléhajícího zkáze a sezonního zemědělského výrobku se stanoví s ohledem na speci-

fické vlastnosti těchto výrobků rozdílné dovozní ceny pro odlišná období.

§ 13

Dodatečné clo se neuloží na dovoz zemědělského výrobku, jehož objem dovozů klesá, a to až do zastavení poklesu objemu dovozů tohoto zemědělského výrobku, pokud to nezpůsobí újmu nebo hrozbu újmy domácímu výrobnímu odvětví vyrábějícímu stejný nebo obdobný zemědělský výrobek.

ČÁST TŘETÍ

NOUZOVÁ OPATŘENÍ

§ 14

Na dovoz zemědělského výrobku neuvedeného v příloze k zákonu, který pochází z členského státu Světové obchodní organizace (dále jen „WTO“), lze přijmout nouzové opatření (dále jen „opatření“) ve formě množstevního omezení dovozu zemědělského výrobku nebo úpravy cla pro zemědělský výrobek, zjistí-li ministerstvo ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu a Ministerstvem financí podle kritérií uvedených v příloze č. 3 k tomuto nařízení splnění podmínek stanovených pro uplatnění opatření mezinárodní dohodou.⁴⁾ Zahájení šetření a jeho výsledky budou zveřejněny.

§ 15

(1) Opatření se přijme jen v případě, že se zemědělský výrobek dováží na území České republiky v takových zvýšených množstvích a za takových podmínek, že to působí nebo hrozí způsobit vážnou újmu domácímu výrobnímu odvětví, které vyrábí obdobné nebo přímo soutěžící zemědělské výrobky, a jestliže mezi takovými dovozy a vážnou újmu nebo její hrozbou existuje příčinná souvislost.

(2) Opatření se přijme bez zřetele na zemi původu zemědělského výrobku, pokud mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, nestanoví jinak.

§ 16

(1) Při posuzování, zda došlo ke způsobení vážné újmy domácímu výrobnímu odvětví nebo k její hrozbě způsobené výjimečným nárůstem dovozů, ministerstvo vezme v úvahu zejména

- a) vývoj růstu objemu dovozů zemědělského výrobku celkově i ve vztahu k objemu výroby stejného nebo obdobného zemědělského výrobku vyráběného domácími výrobními odvětvími v množstevních a hodnotových údajích za poslední 3 roky předcházející dni zahájení šetření,
- b) podmínky, za kterých se dovoz zvýšeného množství dováženého zemědělského výrobku uskuteč-

ňuje (cena, kvalita, podmínky prodeje, podíl dovozeného zemědělského výrobku na domácím trhu a změny v prodeji stejného nebo obdobného zemědělského výrobku vyráběného domácím výrobním odvětvím na domácím trhu – cena, množství, kvalita, prodejnost, růst neprodejných zásob apod.),

- c) vliv zvýšených dovozů na ekonomické ukazatele domácího výrobního odvětví, zejména na zisk (případně ztrátu), produktivitu práce, využití výrobních kapacit, návratnost investic, zaměstnanost,
- d) vývozní schopnosti země původu zemědělského výrobku v době zahájení šetření a předpoklad dalšího růstu dovozu zemědělského výrobku,
- e) rozsah poškození domácího výrobního odvětví nebo jeho předpokládaného poškození,
- f) příčinnou souvislost mezi zvýšenými dovozy a způsobenou vážnou újmou nebo hrozbou vážné újmy.

(2) Jestliže vážnou újmu nebo hrozbu vážné újmy domácímu výrobnímu odvětví způsobují i jiní činitelé než zvýšené dovozy, nebude tato újma nebo její hrozba přisuzována zvýšeným dovozům.

Podmínky a doba uplatňování opatření

§ 17

(1) Opatření se přijímá v rozsahu a na dobu, která je nutná k zabránění nebo nápravě vážné újmy výrobního odvětví a postačující k tomu, aby si výrobní odvětví vytvořilo takové podmínky, které mu umožní přizpůsobit se nově vzniklým okolnostem ovlivňujícím situaci v daném výrobním odvětví.

(2) Pokud má opatření formu množstevního omezení, nesmí toto opatření snížit objem dovozů zemědělského výrobku pod úroveň průměru dovozů tohoto zemědělského výrobku v posledních 3 letech, pro která jsou k dispozici statistiky, ledaže je nepochybně prokázáno, že k zabránění nebo nápravě významného celkového poškození výrobního odvětví je potřebná jiná úroveň.

§ 18

(1) Opatření lze přijmout až na dobu 4 let. Do této lhůty se započítává doba trvání prozatímního opatření (§ 21).

(2) Čtyřleté období může být prodlouženo v případě, že se prokáže, že delší trvání opatření je nezbytné k zabránění nebo nápravě významného celkového poškození výrobního odvětví a zároveň se prokáže, že se výrobní odvětví přizpůsobuje nově vzniklým okolnostem ovlivňujícím situaci v daném výrobním odvětví. Celková doba platnosti opatření nesmí přesáhnout 8 let.

(3) V případě, že je opatření prodlouženo, nesmí být více omezující než na konci počátečního období a musí být dále uvolňováno.

(4) Pokud je doba uplatňování opatření delší než 1 rok, musí být toto opatření postupně uvolňováno v pravidelných intervalech tak, aby si výrobní odvětví mohlo vytvořit takové podmínky, které mu umožňují přizpůsobit se nově vzniklým okolnostem ovlivňujícím situaci v daném výrobním odvětví.

(5) Zjistí-li ministerstvo po uplynutí poloviny doby uplatňování opatření, které bylo přijato na dobu delší než 3 roky, že zcela nebo částečně pominuly důvody, které vedly k jeho přijetí, vláda své nařízení, jímž bylo uplatňované opatření zavedeno, zruší nebo dosud uplatňovaná opatření omezí.

§ 19

Opětovné přijetí opatření

(1) Opatření lze opětovně přijmout v případě, jsou-li splněny podmínky pro jeho uplatnění.

(2) Opatření nelze znovu přijmout na stejný zemědělský výrobek po dobu, která se svou délkou rovná období, během kterého se takové opatření předtím uplatňovalo.

(3) Bez ohledu na délku období, po které bylo předchozí opatření na stejný zemědělský výrobek uplatňováno, nesmí být doba nezavedení kratší než 2 roky, ledaže se jedná o opatření trvajících 180 dnů nebo méně, jestliže

- a) uplynul nejméně 1 rok od data přijetí opatření na dovoz tohoto zemědělského výrobku, a
- b) toto opatření se neuplatňovalo na stejný zemědělský výrobek více než dvakrát v pětiletém období bezprostředně předcházejícím datu zavedení tohoto opatření.

§ 20

Opatření se nepřijme k omezení dovozu zemědělského výrobku z rozvojové země, která je členem WTO, pokud podíl dovozu tohoto zemědělského výrobku z této země nepřesáhne 3 % z celkového objemu dovozu tohoto zemědělského výrobku do České republiky, za předpokladu, že dovoz z rozvojových zemí s podílem nižším než 3 % společně nepředstavuje více než 9 % z celkového objemu dováženého zemědělského výrobku do České republiky.

§ 21

(1) Za kritických okolností, kdy by prodlení způsobilo škodu, kterou by bylo obtížné napravit, a jestliže průběh šetření nasvědčuje tomu, že existuje důkaz, že zvýšený dovoz výrobků způsobil nebo hrozí způsobit vážnou újmu domácímu výrobnímu odvětví, může vláda nařízením přijmout prozatímní opatření ve formě úpravy cla.

(2) Doba uplatňování prozatímního opatření nesmí přesáhnout 200 dnů.

(3) Jestliže ministerstvo v průběhu dalšího šetření zjistí, že zvýšený dovoz zemědělského výrobku nepůsobil nebo nehrozí způsobit vážnou újmu domácímu výrobnímu odvětví, bude prozatímní opatření zrušeno a vybrané clo vráceno.

§ 22

Dovoz zemědělských výrobků z nečlenských zemí WTO

(1) Pokud není uvedeno jinak, použijí se pro přijímání opatření při dovozu zemědělských výrobků pocházejících z nečlenských zemí WTO ustanovení § 14 až 21.

(2) Pokud se zemědělský výrobek, který pochází z nečlenského státu WTO, dováží v takových zvýšených množstvích nebo za takových podmínek, že to působí nebo hrozí způsobit vážnou újmu domácímu výrobnímu odvětví, které vyrábí stejné nebo obdobné zemědělské výrobky, a jestliže mezi takovými dovozy a vážnou újmou nebo její hrozbou existuje příčinná souvislost, lze přijmout opatření ve vztahu k tomuto státu nebo těmto státům, ze kterých zemědělský vý-

robek pochází, pokud mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, nestanoví jinak.

(3) Při zjišťování vážné újmy nebo její hrozby bude kromě ukazatelů uvedených v § 16 navíc posuzováno, do jaké míry odpovídá ekonomická a obchodní politika takového státu principům obsaženým v Dohodě o zřízení Světové obchodní organizace.⁴⁾

ČÁST ČTVRTÁ

§ 23

(1) Vstupní hodnota se uplatní v souladu s mezinárodními závazky, včetně dvoustranných mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána.

(2) Vstupní hodnota se stanoví součtem průměrné roční ceny vybraných zemědělských výrobků vyrobených domácími výrobci, zjištěné za předcházející kalendářní rok, a dovozního cla.¹⁾

§ 24

Účinnost

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Předseda vlády:

Ing. **Zeman** v. r.

Ministr zemědělství:

Ing. **Fenc** v. r.

Údaje a postup zjišťování spouštěcí úrovně objemu dovozů podle § 7 odst. 2, 3 a 4**1. Údaje potřebné pro uplatnění zvláštních ochranných opatření:**

- a) průměrný objem dovozů za poslední 3 roky v měrných jednotkách (P),
- b) průměrná spotřeba za poslední 3 roky v měrných jednotkách (S),
- c) rozdíl mezi spotřebou posledního roku a roku předcházejícího v měrných jednotkách (RS),
- d) aktuální objem dovozu za vybrané období v měrných jednotkách (A).

2. Postup zjišťování:

Je-li domácí spotřeba za poslední 3 roky známa, postupuje se následovně:

§ 7 odst. 2 písm. a)

Když: $10 \% \geq P / S$ – Spouštěcí úroveň (SU) v daném roce je **125 % P**

§ 7 odst. 2 písm. b)

Když: $30 \% \geq P / S > 10 \%$ – Spouštěcí úroveň (SU) v daném roce je **110 % P**

§ 7 odst. 2 písm. c)

Když: $P / S > 30 \%$ – Spouštěcí úroveň (SU) v daném roce je **105 % P**

§ 7 odst. 3

Výpočet spouštěcí úrovně objemu dovozu (SO)

$$SO = SU/100 \times P + RS$$

§ 7 odst. 4

Pro případ, kdy není známa domácí spotřeba daného výrobku za poslední 3 roky, vychází se z průměrných objemů dovozů za poslední 3 roky:

$$SO = P \times 125$$

Údaje a postup zjišťování spouštěcí ceny podle § 12

1. Údaje potřebné pro uplatnění zvláštních ochranných opatření :

- a) Spouštěcí cena (R) – průměrná dovozní cena za období 1991 – 1992 v Kč/jednotka; pokud alespoň v 1 roce tohoto období nelze podle úředních celních statistik dovozní cenu zjistit, použije se dovozní cena zjištěná v nejbližším dalším roce,
- b) Aktuální dovozní cena (C) – dovozní hodnota Kč/jednotka jednotlivé celní položky podle celního sazebníku (8, popřípadě 10 míst).

2. Postup zjišťování podmínek uplatnění dodatečného cla:

Vychází se ze základního vzorce:

$$[(R - C) / R] \times 100 = X, \quad \text{kde: } R = \text{spouštěcí cena} \\ C = \text{dovozní cena}$$

§ 12 odst. 1 písm. a)

Když: $10 < X \leq 40 \%$ – Dodatečné clo (D_1) se bude rovnat:

$$D_1 = [(R - C) - 0,1 \times R] \times 0,3$$

§ 12 odst. 1 písm. b)

Když: $40 < X \leq 60 \%$ – Dodatečné clo (D_2) se bude rovnat:

$$D_2 = [(R - C) - 0,4 \times R] \times 0,5 + D_{1 \max}$$

$$\text{Výpočet} = [(R - C) - 0,4 \times R] \times 0,5 + R \times 0,09$$

§ 12 odst. 1 písm. c)

Když: $60 < X \leq 75 \%$ – Dodatečné clo (D_3) se bude rovnat:

$$D_3 = [(R - C) - 0,6 \times R] \times 0,7 + D_{1 \max} + D_{2 \max}$$

$$\text{Výpočet} = [(R - C) - 0,6 \times R] \times 0,7 + R \times 0,19$$

§ 12 odst. 1 písm. d)

Když: $X > 75 \%$ – Dodatečné clo (D_4) se bude rovnat:

$$D_4 = [(R - C) - 0,75 \times R] \times 0,9 + D_{1 \max} + D_{2 \max} + D_{3 \max}$$

$$\text{Výpočet} = [(R - C) - 0,75 \times R] \times 0,9 + R \times 0,295$$

Na rozdíl od objemového kritéria je hodnocení spouštěcí ceny nutno provádět u jednotlivé podpoložky dle nomenklatury celního sazebníku, tj. na 8 míst.

Kritéria pro přijetí nouzového opatření podle § 14

Pro zahájení jednání o zavedení nouzových opatření u daného zemědělského výrobku bude nutno doložit následující podklady:

1. a) Produkce zemědělského výrobku v ČR za poslední 3 předcházející roky.
b) Odhad domácí produkce ve stávajícím roce.
2. a) Spotřeba zemědělského výrobku v ČR za poslední 3 roky.
b) Odhad spotřeby ve stávajícím roce.
3. a) Dovoz daného zemědělského výrobku do ČR za poslední 3 předcházející roky.
b) Dovoz dané komodity do ČR ve stávajícím roce
– z toho dovozy ze země s nejvyšším objemem dovozu – poslední 3 roky a ve stávajícím roce.
4. Podíl dovozů na domácí spotřebě za poslední 3 roky a ve stávajícím roce
– z toho podíl dovozů na domácí spotřebě ze země s nejvyšším objemem dovozu za poslední 3 roky a ve stávajícím roce.
5. Podíl dovozů na domácí produkci za poslední 3 roky a ve stávajícím roce
– z toho podíl dovozů na produkci ze země s nejvyšším objemem dovozu za poslední 3 roky a ve stávajícím roce.
6. Celkové vývozy zemědělského výrobku za poslední 3 roky a ve stávajícím roce.
7. Důkazy o evidentním poškození domácí produkce dovozem
– prokázat příčinné souvislosti mezi tímto poškozením a dovozy (zejména finanční ztráty, dopady na zaměstnanost a další sociální aspekty).
8. Popis organizace produkce a trhu (problematika monopolního postavení, existence kartelových dohod ap.).
9. Další aspekty a fakta, které by mohly podpořit odůvodněnost zavedení nouzových opatření (cena – vnitřní, vnější, výrobní ap.).
10. Kalkulace tuzemské ceny, vývoj tuzemské ceny za poslední 3 roky, vývozní ceny ze států, odkud pochází největší poškození.
11. Vyšetřování dopadu na dotyčné odvětví musí zahrnovat zhodnocení všech hospodářských faktorů a ukazatelů, které mají vliv na stav tohoto výrobního odvětví, (pokles výroby, využití výrobní kapacity, dopad na zaměstnanost, odbyt, podíl na trhu, zisk, produktivita, faktory ovlivňující domácí cenu ap.).

40

SDĚLENÍ

Ministerstva zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 22. prosince 1998 bylo v Bruselu podepsáno Rozhodnutí č. 7/98 Rady přidružení, přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Českou republikou na straně druhé ze dne 22. prosince 1998 prodlužující systém dvojité kontroly stanovený Rozhodnutím č. 3/97 Rady přidružení na období od 1. ledna do 31. prosince 1999.**)**)*)

Rozhodnutí č. 7/98 vstoupilo v platnost na základě svého článku 2 datem jeho přijetí a uplatňuje se s účinností od 1. ledna 1999.

České znění Rozhodnutí se vyhláší současně.

PŘIDRUŽENÍ
MEZI EVROPSKOU UNIÍ
a ČESKOU REPUBLIKOU

Rada přidružení

ROZHODNUTÍ č. 7/98

Rady přidružení, přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Českou republikou na straně druhé

ze dne 22. prosince 1998

prodlužující systém dvojité kontroly stanovený Rozhodnutím č. 3/97 Rady přidružení na období od 1. ledna do 31. prosince 1999

Rada přidružení,

jelikož Kontaktní skupina uvedená v článku 10 protokolu 2 Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Českou republikou na straně druhé, která vstoupila v platnost 1. února 1995, se sešla 15. října 1998 a dohodla se doporučit Radě přidružení zřízené podle článku 104 Dohody, aby systém dvojité kontroly zavedený v roce 1998 Rozhodnutím č. 3/97 Rady přidružení byl prodloužen na období od 1. ledna do 31. prosince 1999,

jelikož Rada přidružení poté, co jí byly poskytnuty veškeré příslušné informace, souhlasila s tímto doporučením,

rozhodla takto:

Článek 1

1. Systém dvojité kontroly stanovený Rozhodnutím č. 3/97 Rady přidružení pro období od 1. ledna do 31. prosince 1998 bude uplatňován v období od 1. ledna do 31. prosince 1999. Odkazy na období 1. le-

*) Evropská dohoda zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé ze dne 4. října 1993 byla vyhlášena pod č. 7/1995 Sb.

**) Rozhodnutí č. 3/97 Rady přidružení, přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Českou republikou na straně druhé ze dne 22. prosince 1997 o vývozu některých ocelářských výrobků Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO) a Evropského společenství (ES) z České republiky do Společenství na období od 1. ledna do 31. prosince 1998 (obnovení systému dvojité kontroly) bylo vyhlášeno pod č. 44/1998 Sb.

den až 31. prosinec 1998 v názvu, preambuli a článku 1 odst. 1 a 3 Rozhodnutí se tímto nahrazují odkazy na 1. leden až 31. prosinec 1999.

2. Příloha I Rozhodnutí se nahrazuje textem obsaženým v příloze k tomuto Rozhodnutí.

Článek 2

Toto Rozhodnutí vstoupí v platnost datem jeho přijetí.

Bude se uplatňovat s účinkem od 1. ledna 1999.

Dáno v Bruselu dne 22. prosince 1998.

Za Radu přidružení:

J. Kavan v. r.
předseda

G. Testa v. r.
P. Poštulka v. r.
tajemníci

Příloha

PŘÍLOHA I

ČESKÁ REPUBLIKA

Seznam výrobků podléhajících dvojité kontrole (1999)

Tlusté plechy (kromě ex-kódů KN)

7208 40 10
7208 51 30
7208 51 50
7208 51 91
7208 51 99
7208 52 91
7208 52 99
7208 54 10
7208 90 10
7208 90 90

Tvarová ocel

7216 31 11
7216 31 19
7216 31 91
7216 31 99
7216 32 11
7216 32 19
7216 32 91
7216 32 99

Svařované trubky

Kompletní nomenklatura čísla 7306

Plechý válcované za studena

7209 15 00
7209 16 90
7209 17 90
7209 18 91
7209 18 99
7209 25 00
7209 26 90
7209 27 90
7209 28 90

7211 23 10
7211 23 51
7211 29 20

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon (02) 792 70 11, fax (02) 795 26 03 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, Nad Štolou 3, pošt. schr. 21/SB, 170 34 Praha 7-Holešovice, telefon: (02) 614 32341 a 614 33502, fax (02) 614 33502 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon 0627/305 161, fax: 0627/321 417. Objednávky ve Slovenské republice přijímá a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel./fax: 00421 7 525 46 28, 525 45 59. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha činí 3000,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** celoroční předplatné i objednávky jednotlivých částek – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon: 0627/305 179, 305 153, fax: 0627/321 417. – **Drobný prodej – Benešov:** HAAGER – Potřeby školní a kancelářské, Masarykovo nám. 101; **Bohumín:** ŽDB, a. s., technická knihovna, Bezručova 300; **Brno:** GARANCE-Q, Koliště 39, Knihkupectví ČS, Kapucínské nám. 11, Knihkupectví M. Ženíška, Květinářská 1, M.C.DES, Cejl 76, SEVT, a. s., Česká 14; **České Budějovice:** Prospektrum, Kněžská 18, SEVT, a. s., Krajinská 38; **Hradec Králové:** TECHNOR, Hořícká 405; **Chomutov:** DDD Knihkupectví –Antikvariát, Ruská 85; **Jihlava:** VIKOSPOL, Smetanova 2; **Kadaň:** Knihařství – Přibíková, J. Švermy 14; **Kladno:** eL VaN, Ke Stadionu 1953; **Klatovy:** Krameriovo knihkupectví, Klatovy 169/L; **Kolín 1:** Knihkupectví U Kašků, Karlovo nám. 46; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Most:** Knihkupectví Růžička, Šeříková 529/1057; **Olomouc:** BONUM, Ostružnická 10, Týcho, Ostružnická 3; **Ostrava:** LIBREX, Nádražní 14, Profesio, Hollarova 14, SEVT, a. s., Dr. Šmerala 27; **Pardubice:** LEJHANEK, s. r. o., Sladkovského 414; **Plzeň:** ADMINA, Úslavská 2, EDICUM, Vojanova 45, Technické normy, Lábkova pav. č. 5; **Praha 1:** FIŠER-KLEMENTINUM, Karlova 1, LINDE Praha, a. s., Opletalova 35, KANT CZ, s. r. o., Hybernská 5, PROSPEKTRUM, Na Poříčí 7; **Praha 4:** Abonentní tiskový servis, Zdiměřická 1446/9, PROSPEKTRUM, Nákupní centrum, Budějovická, SEVT, a. s., Jihlavská 405; **Praha 5:** SEVT, a. s., E. Peškové 14; **Praha 6:** PPP – Staňková Isabela, Verdunská 1; **Praha 8:** JASIPA, Zenklova 60; **Praha 10:** BMSS START, areál VÚ JAWA, V Korytech 20; **Přerov:** Knihkupectví EM-ZET, Bartošova 9; **Sokolov:** Arbor Sokolov, a. s., Nádražní 365; **Šumperk:** Knihkupectví D-G, Hlavní tř. 23; **Teplice:** L + N knihkupectví, Kapelní 4; **Trutnov:** Galerie ALFA, Bulharská 58; **Ústí nad Labem:** 7 RX, s. r. o., Mírová 4, tel.: 047/44 249, 44 252, 44 253; **Zábřeh:** Knihkupectví PATKA, Žižkova 45; **Zlín-Louky:** INFOSERVIS, areál Telekomunikačních montáží; **Zlín-Malenovice:** Ing. M. Kučeřík, areál HESPO; **Znojmo:** Knihkupectví Houdková, Divišovo nám. 12; **Žatec:** Prodejna U Pivovaru, Žižkovo nám. 76. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamacce:** informace na tel. čísle 0627/305 168. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.